

NMS VII temos „**Miškų socialinės kultūrinės vertės atskleidimas ir padidinimas**“ susitarimų grupės darbo rezultatas

2022 m. kovo 7 d.

Siekdami nustatyti, kokios ir kokiais principais turėtų būti išskiriamos, socialinės kultūrinės ir dvasinės miškų funkcijos bei kaip jos turėtų būti tarpusavyje derinamos,

susitariame:

(1) Parengti socialinių, kultūrinių ir dvasinių miško funkcijų klasifikaciją, nustatyti jos taikymo tvarką, metodiką, įvardijant tarpusavyje derančias ir nederančias funkcijas. Įvardijant šias funkcijas prioritetas suteikiamas socialinėms (bendruomeniškumas, sveikatingumas, rekreacija, palanki gyvenamoji aplinka, medžioklė ir kt.), kultūrinėms (tapatybės svarba, edukacija, kūryba ir kt.), taip pat dvasinėms (religinės apeigos, dvasingumo praktikos ir kt.) reikmėms ar veikloms.

(2) Didinti socialinę, kultūrinę ir dvasinę miškų vertę, tenkinant visuomenės, įskaitant privataus miško savininkų, poreikius.

(3) Daugiafunkcinius miškus, turinčius socialinę, kultūrinę ir dvasinę vertę, tvarkyti pagal nustatytą atitinkamą socialinį, kultūrinį, dvasinį prioritetą, vietas jiems parenkant taip, kad kuo geriau tenkintų poreikį (pvz., sveikatingumo prioriteto miškai arčiau gyvenviečių), vengiant konflikto su biologinės įvairovės apsauga.

(4) Su biologinės įvairovės apsauga suderinamoje dalyje socialinių, kultūrinių ir dvasinių funkcijų miškų (pvz., pasyvaus poilsio zonos, dvasinių praktikų miškai) veiklą planuoti rengiant miškotvarkos ar gamtotvarkos projektus, įvertinant įvairius aspektus, derinant sprendinius.

(5) Greta gyvenamųjų vietovių esančius socialinio prioriteto miškus tvarkyti atsižvelgiant į gyventojų lūkesčius, įskaitant palankesnių sąlygų gyvenamajai aplinkai sudarymą, numatyti aiškų mechanizmą interesams suderinti.

(6) Parengti rekomenduojamą tvarką kraštovaizdžio apsaugos sutartims sudaryti tarp privataus miško savininkų, valdytojų, suinteresuotų asmenų ir bendruomenių bei sudaryti atitinkamas sutartis.

(7) Identifikuojant socialinių, kultūrinių ir dvasinių miškų funkcijų prioritetus atlikti ekosisteminių paslaugų vertinimą, dalyvaujant suinteresuotoms šalims ir institucijoms.

Siekdami nustatyti, kur ir kokia apimtimi turi būti išskiriami miškai socialinėms, kultūrinėms ir dvasinėms funkcijoms bei kaip turi būti naudojami, valdomi ir tvarkomi miškai, kad būtų atskleista ir padidinta jų socialinė, kultūrinė ir dvasinė vertė,

susitariame:

(1) Prioritetą socialinėms funkcijoms teikti gyvenamųjų vietovių teritorijose ir (arba) greta jų, taip pat rekreacinėse teritorijose, aplink rekreacinius objektus augantiems miškams; kultūrinėms ir dvasinėms funkcijoms – kultūros paveldo ir dvasinę reikšmę turinčių objektų (įskaitant ažuolynus, istorinius alkus, sakralines ir memorialines vietas, kt.) teritorijose ir jų vizualinės apsaugos zonose augantiems miškams, taip pat miškams, kuriuose atliekamos religinės apeigos, dvasinės ir kitos praktikos.

(2) Socialines, kultūrinės ir dvasinės funkcijas atliekančių miškų plotus išskirti kiekvienoje savivaldybėje pagal teritorijų planavimo dokumentų sprendiniuose išreikštus ir įtvirtintus poreikius.

(3) Tobulinti miškų grupių sistemą, integruojant socialinius, kultūrinius bei dvasinius poreikius.

(4) Miškus tvarkant pagal nustatomus funkcinis prioritetus didinti socialinę, kultūrinę ir dvasinę miškų vertę, tenkinant visuomenės, įskaitant privataus miško savininkų, poreikius, nemažinant tvariai valdomų miškų vertės, išlaikant arba formuojant sveikus ir žmogaus veiklos poveikiui atsparius miškus. Socialinių, kultūrinių ir dvasinių funkcijų prioriteto miškuose vykdyti tausojančią miškininkystę.

(5) Miškuose greta miestų, gyvenviečių, kaimų gerinti vietovės mikroklimatą, didinti gamtinę ir ekonominę vertę, rekreacinės aplinkos kokybę, vykdyti tausojančią miškininkystę, tam išskirtose zonose vengiant intensyvaus ūkininkavimo.

(6) Priskiriant miškus rekreaciniams miškams netaikyti reikalavimo, kad juose jau būtų įrengta infrastruktūra. Socialinio prioriteto (rekreaciniuose) miškuose atsisakyti (netaikyti) perteklinių reikalavimų įrengiant minimalią rekreacinę infrastruktūrą.

(7) Pagal poreikį rekreaciniuose miškuose išskirti aktyvaus ir pasyvaus poilsio rekreacines zonas.

(8) Rengiant miškų tvarkymo schemas privalomai taikyti miško ekosisteminių socialinių, kultūrinių ir dvasinių paslaugų įvertinimą ir atitinkamų prioritetų nustatymą.

Siekdami nustatyti, kaip valstybė turėtų skatinti ir plėtoti socialinių, kultūrinių ir dvasinių miško ekosisteminių paslaugų naudojimą,

susitariame:

(1) Skatinti socialinių, kultūrinių ir dvasinių miško ekosisteminių paslaugų plėtrą informacinėmis, finansinėmis ir teisinėmis priemonėmis (palankia mokesčių politika, motyvacinėmis priemonėmis, naujų darbo vietų kūrimu ir kt.), sukuriant skatinimo programas.

(2) Vykdyti švietimą apie ekosisteminių paslaugų naudą visuomenei ir privataus miško savininkams.

(3) Užtikrinti valstybės skatinimo ir kompensavimo priemonių mechanizmą privačių miškų savininkams, kai yra oficialiai išskiriami vertingi socialines, kultūrinės ir dvasinės funkcijas atliekantys objektai/teritorijos.
